

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 15.10.2026
Sayı : 3310

51280

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Akın Gürlek tarafından Anayasanın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim. 14.10.2026

Barış BEKTAŞ

Konya Milletvekili

1 Ocak 2021'den itibaren koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik gibi haklardan yararlanmada "iyi hal ve pişmanlık" değerlendirmesi, cezaevlerindeki İdare ve Gözlem Kurullarının dönemsel değerlendirmelerine bağlandı.

Kamuoyuna ve milletvekillerine ulaşan şikayetler ve baroların tespitleri, koşullu salıverilme tarihi gelmiş hükümlülerin tahliyelerinin tekrar tekrar ertelendiğini gösteriyor. Bu tespitlerin ortak noktası şu: ret kararlarının gerekçeleri çoğu zaman somut bir disiplin olayına değil, ölçülmesi ve denetlenmesi güç kavramlara dayanıyor.

Anayasamız suçun ve cezanın ancak kanunla belirleneceğini, yargı yetkisinin bağımsız mahkemelerce kullanılacağını ve kişi özgürlüğünün ancak kanunda sayılan hallerde sınırlanabileceğini açıkça hükme bağlamıştır. Mahkemenin belirlediği infaz süresinin, nesnel ölçütlere dayanmayan "fazla su kullandın, çok kitap okudun, halay çektin, ALES sınavına girmedin" gibi nedenler bir hukuk devletinde şartlı salıverilmeyi erteleme gerekçeleri olamaz.

İnfaz sisteminin amacı, hükümlüyü yeniden topluma kazandırmaktır. Cezasının önemli bir bölümünü çekmiş, kurallara uymuş bir insanın önündeki kapı belirsiz nedenlerle kapalı kalırsa, bu yalnızca o kişiyi değil, ailesini, çocuklarını ve infaz sistemine duyulan güveni de etkiler. Umudun ortadan kalktığı yerde iyileşme de zorlaşır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye genelinde 2021'den bu yana kaç hükümlünün koşullu salıverilmesi ertelenmiştir?
2. Ağır hasta ve ileri yaştaki hükümlüler için ayrı bir değerlendirme yapılmakta mıdır?
3. Aynı hükümlü hakkında üst üste iki veya daha fazla olumsuz değerlendirme yapılan dosya sayısı kaçtır?
4. “İyi hal ve pişmanlık” değerlendirmelerinde kullanılan somut ölçütler nelerdir? Bu ölçütlerin ceza infaz kurumları arasında farklı ve keyfî biçimde uygulanmasını önlemek amacıyla Bakanlığınız tarafından hangi denetimler yapılmaktadır?
5. Su tüketimi, fazla kitap okuma, halay çekme veya ALES’e katılmama gibi hususların olumsuz iyi hal değerlendirmelerine gerekçe yapıldığı iddiaları hakkında Bakanlığınıza kaç başvuru ulaşmıştır? Bu iddialarla ilgili inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır; başlatılmışsa sonuçları nelerdir?
6. Hakkında disiplin cezası bulunmadığı halde olumsuz iyi hal değerlendirmesi yapılan hükümlü sayısı kaçtır? İnfaz edilmiş ve kaldırılmış disiplin cezalarının sonraki değerlendirmelerde sürekli olarak olumsuz gerekçe oluşturmasını önlemek için hangi kurallar uygulanmaktadır?
7. Olumsuz değerlendirme kararlarının, dayanak belgeleri ve yeniden değerlendirme tarihiyle birlikte hükümlülere bildirilmesi; hükümlülerin ve avukatlarının bu belgelere erişebilmesi hangi usullerle güvence altına alınmaktadır? Yeniden değerlendirmede hükümlüden beklenen somut davranış değişiklikleri kendisine açıklanmakta mıdır?
8. İyi hal değerlendirmelerinde somut gerekçe zorunluluğunu güçlendirmek, tekrarlanan olumsuz kararların etkin yargısal denetimini sağlamak ve kurumlar arasındaki uygulama farklılıklarını gidermek amacıyla yürütülen bir mevzuat veya uygulama değişikliği çalışması var mıdır? Varsa kapsamı ve öngörülen takvimi nedir?